

A képviselőház általánosságban elfogadta a visszacsatolási törvényjavaslatot

Teleki miniszterelnök beszéde

Budapest, október 3. A magyar országgyűlés esztendői ülésének kiemelkedő eseménye Teleki Pál gróf miniszterelnök beszéde volt. Az egyneked 11 órakor kezdődő ülés napirendjén a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrésznek a magyar Szent Koronához való visszacsatolásáról, valamint a keresztény egyházfelekezetek egyháznagyjainak és képviselőinek tagságáról szóló előző nap benyújtott javaslat szerepelt.

Tasnádi-Nagy András elnök javaslatára a Ház egyhangúlag elfogadta, hogy a két törvényjavaslat vitáját egyesítsék.

Benkő Géza előadó ismertette a javaslatot. Hangsúlyozta, hogy az erdélyi lélek a legfőbb kincs, amellyel gazdagodtunk. Szálljon gondolatunk országgyarapító kormányzó urunk felé, aki a szegedi gondolat világitó csillagképét követte és ébren tartotta bennünk a hitet és a nemzeti erők összefogását megvalósítva, minket a mai nemzeti örömhöz hozzájuttatott.

A képviselők helyükről felállva, nagy lelkesedéssel ünnepelték Magyarország kormányzóját.

Miután a keresztény egyháznagyjainak és képviselőinek felsőházi tagságáról szóló javaslatot ismertette Mezey Lajos előadó, Teleki Pál gróf miniszterelnök mondott beszédet.

Az egész országgyűlés nevében üdvözölte a hazatért országrészt. Hangsúlyozta Erdély népének erejét, önbizalmát, öntudatát és hivatástudását, amellyel fenntartotta azt a gondolatot, amely Erdélyt visszahozta.

A képviselők helyükről felállva, lelkesen ünnepelték a kormányzót, amikor a miniszterelnök Horthyról szólott.

Horthy Miklós kormányzó volt az — mondotta a miniszterelnök —, aki az első perctől kezdve, amikor Szegeden megjelent, soha egy pillanatra bizalmát, hitét a magyar nemzet felvirágzásában nem vesztette el. Ezzel a hittel eltöltött bennünket és vezetett bennünket oda, ahol ma vagyunk és vezetni fog továbbra is.

Hangsúlyozta ezután a miniszterelnök, hogy a területek hazatérése három tényezőnek köszönhető: a tengelyhatalmak barátságának, a magyar nemzet munkájának, a hadseregnek és Erdély és Keletmagyarország magyarsága kitartásának.

A továbbiak során arról beszélt, hogy Erdélyben néprajzi határt vonni nem lehet. Népei egymásra vannak utalva. A sorsközösség összefűzi őket és ez a sorsközösség, annak érte magyarítja azt a magatartást, amelyről mindenki meggyőződhetett, aki a bécsi döntés után a mondva csinált határokat átlépte. Szólt a megbocsátásról. Hangoztatta, hogy a hűszonkétéves múltnak, mint epizódnak kell szerepelnie. Örömmel se feledjük el azonban a fuldanmaradt magyarokat. (Általános helyeslés a Ház minden oldalán.) Örökösünk felettük. Immár sorsuk a mi hivatásunk.

A másik törvényjavaslatról szólva, a miniszterelnök kijelentette, egyelőre csak azokat az egyháznagyokat hívja be a magyar felsőház akik Erdély történelmi egyházait képviselik. Történelmi egyházaink a szabadságban és az elnyomatásban is legerősebb várai a magyarságnak és maga az erdélyi nép hordozója ennek a lelkeségnek.

A Ház minden oldalán helyükről felállva tapsolták és ünnepelték a képviselők a miniszterelnököt, csak a nyilasok maradtak ülve és tüntetőleg Erdélyt éltették.

Miután a Ház általánosságban egyhangúlag elfogadta a javaslatokat, előbb a közjogi és a pénzügyi bizottság elé kell terjeszteni azokat

Szeged lesz az Alföld csatornahálózatának középpontja

A világháború előtt készült Udránszky-féle terv alapján oldják meg Szegedkörnyék víztelenítését — Helyzetkép az alföldi „tengerfenékről.”

(A Délmagyarország munkatársától) A város törvényhatósági kisgyűlésén legutóbb érdekes bejelentést tett Pálffy József dr. polgármester, az Alföld víztelenítésének kérdésével kapcsolatban. Egy kérdésre válaszolva elmondta, hogy a kormányzat 40 milliós csatornázási tervet dolgoztat ki, ebből a pénzből megfelelő összegben részesítik azokat a központokat, ahonnan a víztelenítési munkálatokat egyetemes tervek alapján irányítják. A tervezet nagy vonalakban már régóta készen áll, a részletek kidolgozását a miniszteri kiküldöttek és kormánybiztosok vezetése mellett az ármentesítő társulatok és a városi mérnöki hivatalok végzik. Azok az elgondolások, amelyek a tavaszi katasztrófa idején a gyors segítség jegyében születtek: nem bizonyultak megfelelőek egyrészt azért, mert nem egyetemes tervek és munkálatok alapján igyekeztek megoldani az árvízkérdést, másrészt pedig azért, mert figyelmen kívül hagyták különösen az Alföld szempontjából azt a másik igen lényeges problémát, amelyet egyes területek kiszáradása, teljes elvíztelenedése jelent. Előállhat ugyanis az a helyzet, amelyet már régen mint igen nagy veszélyt jeleztek a földtani kutatók, hogy csapadéknélküli, száraz idő következik és teljesen víz nélkül marad a magyar gabonatermő vidék: a magyar Alföld. Ezért tehát olyan megoldást kell találni, amely nemcsak az árvizek kérdését oldja meg gyökeresen, hanem megoldást eredményez az Alföld vízellátásának kérdéseiben is. Ennek az elgondolásnak alapján készülnek most a tervek, amelyek természetesen elsősorban az Alföld vízproblémáit érintik, hiszen ez a terület, mint egykori legmélyebb tengerfenék, valószínű vízgyűjtő medencéje az országnak csapadékos évszak esetén, viszont vízben legszegényebb terület akkor, ha száraz idő áll be az országban.

A Tisza—Maros szöge: vízvédelmi és vízellátási központ

Ebből a szempontból az Alföld legfontosabb központja Szeged és környéke. Ide fut Pestmegyéből a hóolvadás és a talajszivárgás vadvíztömege, ezen a területen lehet a Tisza—Maros szögben olyan vízvédelmi berendezéseket készíteni, olyan csatornarendszert építeni, amely ennek a két folyónak segítségével el tudja vezetni a katasztrófális mértékben megnövekedett vízmennyiséget is. És ennek a két folyónak bekapcsolásával lehet olyan eredményt is elérni, amely egységes csatornázási és öntözési terv alapján biztosítja az Alföld vízellátást. Messzeágazó, pókhálószerűen kiépített csatornarendszert foglal természetesen magában a most készülő nagyarányú terv, de ennek a pókhálónak központja ez a terület, mert földünk lejtése erre a vidékre hozza a távoli környékek víztömegét is. A kormányzat az árvédelmi tervek elkészítésével és a meginduló munkák vezetésével ezen a részen Bauer Sándor dr. árvízvédelmi kormánybiztos biztalmazta meg. A kormánybiztos már fel is vette az érinkeztést a törvényhatóságokkal az egységes tervek megbeszélése ügyében. Ugyanekkor azonban az ármentesítő társulatok is megkap-

részletes tárgyalás céljából, ezért a Ház elnöke egy órára felfüggesztette az ülést. Szünet után, mivel a bizottságok részleteiben is letárgyalták a javaslatot, Benkő Géza és Mezey Lajos előadók előterjesztései után a Ház mindkét javaslatra kimondta a sürgősséget. Az ülés délután fél 1 órakor ért véget. Pénteken délelőtt 11 órakor a két törvényjavaslatot a Ház részleteiben is letárgyalja.

ták már az utasítást a tervekre és ahol kell, a munkálatok megindítására vonatkozóan.

Az Udránszky-terv

Szeged helyzete a tervek szempontjából szerecses, mert itt már évtizedek óta készen áll az Udránszky József-féle terv, amely a legmegfelelőbbnek látszik az Alföld víztelenítése és ugyanakkor vízellátása szempontjából. Az első világháború és a későbbi pénztelenség akadályozta meg ennek a tervnek felfelhasználását, amely most annyi év után sikerült a fiókokból. Ennek a tervnek alapján azonban csak akkor lehet megkezdni a csatornázást és a technikai berendezések fölépítését, ha már minden vonalon készen állnak a munka megkezdésére. Addig pedig átmeneti segítséggel kell megoldani az alföldi nép árvízproblémáját, mert hatalmas területek állnak még ma is víz alatt az alföldi tanyák világában. A hivatalos fórumok előtt naponta jelennek meg tanyai küldöttségek, amelyek segítséget kérnek a tanyák és falvak kétségbeesett helyzetében. A Pestmegyéből lezúduló és az itteni talajból állandóan szivárgó víz nemcsak a tavaszi vetést pusztította el, hanem most az őszi munkálatok megindulását is akadályozza. Nagykoros, Keéskemét, Szeged, Vásárhely gazdag gyümölcsösökben, Makó híres hagymatermő földjén pótolhatatlan károkat okozott a vadvízáradás, a torontáli gabonaföldeken víztenger alatt rothadt meg a vetés. Sik tengerré vált az elmúlt tavaszon az Alföldnek ez a része a kunsági területekkel együtt: hateraz holdas „tavak” között keskeny csúkok és foltok maradtak csak meg száraz állapotban. Csatorna építésére akkor gondolni sem lehetett, mert a ragadós, iszapos talajban még ott sem lehetett ásni, ahol egyébként nem temetett el mindent a víz.

Halásznak a buzaföldeken

Minél lejjebb jövünk Pestmegyéből, annál elszomorítóbb képet mutat ma is az alföldi tanyavilág. Az utak sők helyütt járhatatlanok. A nagykorosi felsőjárásban hateraz hold áll víz alatt: az úton itt-ott elhagyatott, megfellelt szekerek kerékagyig süllyedve tükröződnek a harminc-negyven centiméter mélységű óceánban. A szárazon maradt tanyák körül dús, zöld növényzet pompázik, de ez a növény sás, nád; az iszapvidék vadontermő víznövénye. Alaconszárú kukorica törekszik kifelé az iszaphóból: ezen már nem segít a nap sem. Legfeljebb takarmánynak használhatja majd föl a gazda. De lábasjóság, amit takarmányozni lehetne? nincs, a sertésállományt is megfidezte a vész. Lejjebb, Szeged felé a szőlőkben mutatkozik meg a vadvíz pusztítása. Szerte a tanyákön már megkezdtek az árvíz által megrongált és rombadöntött házak újjáépítését, a most beállt esőzés még ezt is megakadályozta, mert százezerszázra málasztotta szét a száradásra gúllakba rakott vályogot. A kárt pótolni alig lehet, hiszen nincs semmi termény, amit eladhatna a földek gazdája. Szüret ezen a részen nem lesz az idén: Szeged város költségvetése jelentékeny összegtől csúsz el az idén a borfogyasztási adó lényeges esökkenése által. A tanyák között nagy nehézségek árán lehet csak közlekedni. Az őszi munkákat vá-

BELVÁROSI MOZI

Pénteken visszavonhatatlanul utoljára

A legszellemesebb magyar film!

IGEN VAGY NEM...?

5, 7, 9

S. O. S. SZAHARA
S. O. S. SZAHARA
S. O. S. SZAHARA

legközelebb a Belvárosiban

KORZÓBAN

Ma SPENCER TRACY, NANCY KELLY világfilmje

Stanley, a riporterek királya a legszebb Afrikában

a legújabb FOX és MAGYAR HIRADÓK

Ma is 5, 7, 9 órakor

Mária két éjszakája
Szilágyi Szabó Eszter
Széchenyi Mozi